

ЧАСТИНА ПЕРША 1915—1917, Меггі

1

Восьмого грудня 1915 року Меггі Клірі відзначала свій четвертий день народження. Прибравши зі столу тарілки після сніданку, мати мовчки тицьнула їй коричневий паперовий пакунок і наказала вийти надвір. Тож Меггі присіла за ялівцевим кущем біля парадного в'їзду і почала нетерпляче сіпати та смикати. Маленькі пальці були слабкі й незграбні, а папір — товстий і цупкий; від нього йшов легенький запах універмагу містечка Вахіне¹, а це свідчило, що предмет у пакунку був — о, диво! — придбаний за гроші, а не передарований чи зроблений власноруч.

У кутку пакунка блиснуло щось золотисте, і Меггі з новою силою взялася за папір, заповзято луцачи його довгими нерівними смужками.

— Агнеса! Ой, та це ж Агнеса! — замилювалася вона і кліпнула, оглядаючи ляльку, що лежала у пошматованому паперовому кубельці.

То й справді було диво. У Вахіне Меггі була лише раз у житті, й то давним-давно, ще минулого травня, бо вона була слухняною дівчинкою. Але, сидячи високо в тарантасі поруч із матір'ю і намагаючись поводитися зразково, вона не змогла побачити багато через власне хвилювання і радісне збудження. Та все ж

¹ Дівчина (полінезійською). (Тут і далі прим. пер.)

вона помітила Агнесу — красуню-ляльку на полиці універмагу, вбрану в кринолін із рожевого атласу, рясно оздобленого мереживними рюшами. І одразу ж охрестила її Агнесою, бо не знала іншого імені, достатньо елегантного для такого незрівнянно-чудесного створіння. Упродовж наступних місяців Мерті згадувала Агнесу, однак ні на що не сподівалася: власної ляльки Мерті не мала, а про те, що ляльок вигадали саме для маленьких дівчаток, вона ще не знала. Мерті бавилася свищиками, рогатками та подряпанними солдатиками, що стали непотрібними її братам; її руки часто бували брудними, а черевички — у багнюці. Їй навіть на думку не спадало, що Агнеса призначена для гри. Погладивши складки яскраво-рожевої сукні, прекраснішої за будь-яку з тих, що бачила на живих жінках, Мерті обережно підняла Агнесу. Лялька мала шарнірні руки й ноги, які поверталися навсібіч; навіть шия й талія — і ті були на шарнірах. Всіяне перлинами золотисте волосся Агнеси було елегантно укладене високою зачіскою в стилі помпадур; із-під легкої, як піна, мереживної хустки, скріпленої брошкою з перлами, видніла впадинка між блідими грудьми. Ретельно розфарбоване порцелянове обличчя навмисне не вкрили глянцем, щоб надати тонко підфарбованій «шкірі» природної матової текстури. З-під вій зі справжнього волосся поблискували блакитні очі, надивовижу схожі на очі живої людини — з темно-блакитним забарвленням райдужних оболонок. Мерті виявила, що коли нахилити ляльку горілиць, вона заплющить очі. На трохи підрум'яненій щоці видніла родимка, а крізь злегка розтулені темно-червоні губи Агнеси проглядали маленькі білі зубки. Мерті сіла, схрестивши ноги, вместилася зручніше, обережно поклала ляльку собі на коліна й дивилася на неї.

Вона так і сиділа за кущем ялівця, коли з'явилися Джек і Г'юї. Вони йшли, човгаючи по траві, що лишилася попід парканом — там, де її незручно косити. Волосся Мерті було типовим маячком Клірі — всім дітям їхньої родини, за винятком Френка, дісталася у кару чуприна з рудуватим відтінком. Джек підштовхнув брата й вишкірився. Вони розійшлися в різні боки, вдаючи з себе поліціантів, що вистежують утеклого маорі. Та Мерті, яка

сиділа тихенько щось мугикаючи, не почула їх, бо була надто захоплена Агнесою.

— Що там у тебе таке, Меггі? — гукнув Джек, підстрибнувши до сестри. — Нумо покажи!

— Еге ж — покажи! — хихикнув Г'юї, заходячи з протилежного боку.

Меггі міцно притиснула ляльку до грудей і похитала головою.

— Ні, вона моя! Мені її на день народження подарували!

— Покажи її нам, ну! Ми просто хочемо поглянути на неї.

Радість і гордість взяли гору, і Меггі показала братам ляльку.

— Погляньте, яка вона гарна! Її звать Агнеса.

— Агнеса... Агнеса? — здивовано перепитав Джек, удавши, що мало не вдавився від огиди. — Яке сентиментальне й сопливе ім'я! Чому ж ти не назвала її Маргарет або Бетті?

— Тому що вона Агнеса!

Тут Г'юї помітив шарнір на ляльковому зап'ястку й аж присвиснув.

— Ти диви, Джеку, вона руками рухати може!

— Як це? Ану давай подивимося!

— Ні! — скрикнула Меггі й знову притиснула до себе ляльку. — Ні! Ви її зламаєте! Ой, Джеку, не забирай її, бо ти ж її зламаєш!

— Тьху на тебе! — Його брудні засмагли руки міцними лещатами стисли зап'ясток Меггі. — А «кропивки» не хочеш? І не скигли, бо розповім Бобу. — З цими словами Джек крутнув її шкіру в протилежних напрямках так, що та аж побіліла від натягу, а Г'юї вхопив ляльку за спідницю і смикнув. — Ану віддай, бо зроблю по-справжньому боляче!

— Ні, Джеку, будь ласка, не треба! Ти ж її зламаєш, я знаю, що зламаєш! Благаю, не чіпай її! Не забирай ляльку, будь ласка! — Попри сильний біль у зап'ясті, вона не відпускала Агнеси, пхикала і хвицала ногами.

— Ось вона! — вигукнув Г'юї, коли лялька вислизнула з-під схрещених рук Меггі.

Заволодівши здобиччю, Джек та Г'юї захопилися нею не менше за Меггі: відразу ж стягнули з неї суценку, спідниці та довгі розцяцьковані підштаники. Агнеса лежала гола, а хлопці смикали та

крутили її навсібіч, скільки фантазії вистачало: то ногу їй заведуть за спину аж до потилиці, то повернуть голову так, що лялька втуплювалася очима у власну спину. Меґгі стояла й плакала, але вони на те не зважали; дівчинці навіть не спадало на думку гукати на допомогу, бо в родині Клірі той, хто не міг за себе постояти, не мусив розраховувати на поміч та симпатію. Це стосувалося й дівчат.

Ляльчине золотисте волосся розкуйовдилося, а перлини, блиснувши на сонці, полетіли в траву й погубилися там. Запилений черевик безжально втоптав кинуту сукню, вимазавши її атлас ковальським мастилом. Меґгі стояла навколішки і похапцем збирала мініатюрні одежинки, щоб хлопці не завдали їм ще більшої шкоди, а потім нишпорили між стеблами трави там, де впали перлини. Сльози сліпили її, а душу переповнювало ще незнане відчуття горя, бо до цього дня вона не мала нічого, за чим можна було б горювати.

Френк випростався й кинув підкову, а та з сичанням впала у холодну воду. Останніми днями спина не боліла, тож, мабуть, він таки звик до ковальської роботи. Його батько зауважив би, що на це пішло чимало часу — аж півроку роботи в кузні. Та Френк краще розумів, скільки часу минуло, відтоді як він дізнався, що таке горно та ковадло: він міряв час не хвилинами та годинами, а ненавистю та огидою. Кинувши молот у спеціальний ящик, він тремтливою рукою відкинув із чола пасмо прямого чорного волосся і стягнув через голову старий шкіряний фартух. Його сорочка лежала в кутку на копиці соломи. Важкими кроками він рушив туди й на якусь мить зупинився, втупившись широко розкритими немилотливими очима в тріснуту стіну сараю так, наче її перед ним не було.

Він був по-підлітковому худорлявий і малий на зріст — не вищий за п'ять футів три дюйми, але завдяки роботі з молотом його плечі вже огорнули тверді горбики м'язів; біда й бездоганно-чиста шкіра поблискувала потом. У його чорних очах та чорному волоссі вгадувався чужорідний відтінок, а повногубий рот та широкий ніс вирізняли його з родини Клірі: у жилах Френкової матері текла кров предків-маорі, і в ньому вона

далася взнаки. Йому було майже шістнадцять, тоді як Бобу ледь виповнилося одинадцять, Джекові десять, Г'юї — дев'ять, Стюартові — п'ять, а маленькій Меггі — три. Невдовзі він згадав, що цього дня Меггі «стукнуло» чотири, бо сьогодні ж восьме грудня. Френк вдягнув сорочку й вийшов із сараю.

Будинок стояв на вершечку невеликого пагорба, вивищуючись футів на тридцять над сараєм і стайнями. Як і всі будинки в Новій Зеландії, він був дерев'яний, розлогий і мав лише один поверх, бо вважалося, що коли трапиться землетрус, хоч якась частина споруди має встояти. Довкола будинку повсюдно ріс ялівець, о цій порі року всіяний пишними квітами. Трава була зелена й розкішна — як і всяка трава в Новій Зеландії; вона не жовтіла навіть взимку, коли іній часом лежав у затінку весь день, а тривалі й м'яке літо надавало їй іще багатшого зеленого відтінку. Дощі падали тихо й лагідно, не завдаючи шкоди ніжній свіжості рослин, сніг не випадав, а сонце мало вдосталь сили, щоб плекати й вирощувати, а не виснажувати й висушувати. Лиха, що спіткали Нову Зеландію, з громовим гуркотом виривалися з черева землі, а не падали з неба. Тут панувало приглушене недобре передчуття, а ледь уловиме тремтіння та гупання передавалося через ступні ніг, бо під землею поверхнею ховалася сила, яка наводила побожний страх, сила такої моці, що тридцять років тому повністю знищила височенну гору; тоді з розщелин на схилах начебто безневинних пагорбів із завиванням виривалися струмені пари, вершини вулканів куріли димом, а в гірських ручаях текла тепла вода. Гучно булькотіли величезні озера багнюки, морські хвилі невпевнено плескотіли об стрімкі прибережні скелі, адже, де буде берег під час наступного припливу, не знав ніхто, а земна кора місцями мала лише дев'ятсот футів товщини.

Однак це була привітна й красива земля. За будинком розляглася зелена, як смарагдова обручка Фіони Клірі, долина, поцяткована копичками кремового кольору, які зблизька виявлялися вівцями. Там, де звивисті пагорби впиралися в обрій світло-блакитного неба, здіймалася у височінь аж на десять тисяч футів гора Егмонт, що засніженими схилами занурювалася у хмари; її симетрія була такою бездоганною, що нею